

УДК 351.83

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.2.21>

М. Г. Міщенко

аспірант кафедри публічного управління та землеустрою
Класичного приватного університету

МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ: ІНСТИТУЦІЙНИЙ ПІДХІД

У статті розглянуто питання інституційного забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні. Досліджено особливості та пріоритети реалізації молодіжної політики в територіальних громадах, зокрема під час децентралізації влади. Проаналізовано чинники, що впливають на розвиток інституційного забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики, серед яких особливе місце займають глобальні виклики та внутрішні проблеми, включаючи повномасштабну збройну агресію РФ. Виявлено прогалини у теоретичному, ідеологічному та практичному забезпеченні молодіжної політики, що стали очевидними в нових реаліях.

Обґрунтовано доцільність запровадження модульного підходу для посилення інституційного забезпечення молодіжної політики. Модульний підхід передбачає розробку автономних функціональних модулів, що дозволить підвищити гнучкість та адаптивність управлінських рішень. Основними завданнями автономних функціональних модулів є аналіз інформації щодо проблем, стратегічне планування, розробка програм і проектів, моніторинг та оцінювання, залучення стейкхолдерів, комунікація та інформаційний обмін.

Модель має дескриптивний характер і передбачає впровадження інноваційних, гнучких та адаптивних підходів для залучення молоді до суспільно-політичних процесів, що дозволить сформувати ефективне інституційне забезпечення молодіжної політики. Посилення інституційного забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні потребує врахування низки чинників, пов'язаних як із зовнішніми викликами, так і внутрішніми проблемами. Впровадження модульного підходу на основі розробки автономних функціональних модулів дозволить підвищити гнучкість, адаптивність та результативність інституційного забезпечення молодіжної політики.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку організаційно-функціональної та інтегральної моделей інституційного забезпечення молодіжної політики на місцевому рівні. Інституційне забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні потребує подальшого вдосконалення на засадах комплексності, міжсекторальної взаємодії, інноваційності та відповідності кращим європейським практикам. Запропонована концептуальна модель, що передбачає запровадження модульного підходу, розбудову багаторівневої інституційної інфраструктури, розвиток нормативно-правової бази та кадрового потенціалу, використання новітніх механізмів залучення та підтримки молоді, має стати основою для консолідації зусиль держави та інститутів громадянського суспільства у створенні сприятливих умов для всебічної самореалізації молодого покоління українців як запоруки стійкого національного розвитку.

Ключові слова: інституціональне забезпечення, державна молодіжна політика, модульний підхід, територіальна громада, автономний функціональний модуль.

Постановка проблеми. Молодь є найбільш динамічним, мобільним та перспективним сегментом населення, що формує майбутнє нації. Розробка та реалізація ефективної молодіжної політики є одним з ключових завдань органів публічного

управління на всіх рівнях. Незважаючи на значну увагу до проблем молоді, інституціональне забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні потребує подальшого вдосконалення. Особливо актуальною ця проблема стає

в умовах децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування [1].

Глобальні виклики та внутрішні проблеми, зокрема повномасштабна збройна агресія РФ проти України, негативно вплинули на життєдіяльність всього населення, у тому числі молоді. Нові реалії висвітлили прогалини у теоретичному, ідеологічному та практичному забезпеченні молодіжної політики. Інститути, відповідальні за формування та реалізацію молодіжної політики, виявили неготовність до швидких змін, брак координації та взаємодії, несистемну роботу із залучення молоді до суспільно-політичних процесів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Останні теоретичні положення щодо реалізації молодіжної політики були розглянуті відомими фахівцями, такими як І. Артеменко, А. Васильєв, В. Головенько, Т. Донченко, М. Канавець, Н. Комарова, В. Мотречко та іншими науковцями.

Мета статті полягає у розробленні та науковому обґрунтуванні складових концептуальної моделі інституціонального забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики.

Виклад основного матеріалу. Молодіжна політика є невід'ємною складовою публічного управління, спрямованою на створення необхідних умов для успішної соціалізації та самореалізації молоді, розвитку її потенціалу в інтересах України. Інституціональне забезпечення молодіжної політики передбачає наявність спеціальних інститутів та механізмів їх роботи й взаємодії, які сприяють координації, реалізації та моніторингу заходів щодо підтримки молоді [5].

Формування та реалізація ефективної молодіжної політики на рівні територіальних громад є одним із ключових завдань органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації. Молодь як найбільш динамічна, креативна та перспективна частина населення потребує особливої уваги та підтримки з боку влади. Саме тому створення належних умов для всебічного розвитку та самореалізації молоді, залучення її до активної участі в житті громади має стати пріоритетом діяльності місцевого самоврядування [4].

Одним із найважливіших аспектів реалізації молодіжної політики в територіальних громадах є створення відповідного організаційно-функціонального середовища. Такі підрозділи мають бути забезпечені кваліфікованими кадрами, які володіють необхідними знаннями, вміннями та навичками у сфері молодіжної політики. Для цього необхідно налагодити систему професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації молодіжних працівників, забезпечити їх методичною та інформаційною підтримкою [8].

Важливим є також питання узгодження нормативно-правової бази, що регламентує діяльність у молодіжній сфері на місцевому рівні, з відповідними документами регіонального та державного рівнів. Місцеві програми, стратегії, плани заходів мають розроблятися з урахуванням загальнонаціональних пріоритетів молодіжної політики, закріплених у законах, указах Президента, постановах Уряду тощо. Водночас, вони повинні відображати специфіку конкретної територіальної громади, її потреби та можливості. Узгодженість та взаємодоповнюваність документів різних рівнів сприятиме підвищенню ефективності молодіжної роботи, дозволить уникнути дублювання та розпорошення ресурсів [6].

Не менш важливим напрямом діяльності є інформаційний супровід реалізації молодіжної політики в громаді. Місцева влада має активно популяризувати серед населення, зокрема молоді, свої ініціативи та досягнення у цій сфері. Регулярне висвітлення у ЗМІ, соціальних мережах перебігу та результатів виконання молодіжних програм і проєктів, проведення інформаційно-просвітницьких кампаній дозволить сформувати позитивний імідж молодіжної політики, підвищити рівень довіри та залученості молоді. Крім того, важливо забезпечити належне публічне звітування щодо використання бюджетних коштів на реалізацію молодіжних заходів, оприлюднювати результати моніторингу та контролю їх ефективності [3].

Успіх молодіжної політики значною мірою залежить від налагодження дієвої комунікації та співпраці між основними стейкхолдерами – органами влади, моло-

діжними громадськими організаціями, закладами освіти, бізнесом, ЗМІ тощо. Створення системи «влада-молодь-стейкхолдери» дозволить об'єднати зусилля та ресурси різних суб'єктів, зацікавлених у роботі з молоддю, врахувати інтереси та потреби всіх сторін. Особливу увагу слід приділяти безпосередньому залученню молодих людей до процесу вироблення, ухвалення та контролю за виконанням рішень, що стосуються молодіжної сфери. Проведення регулярних консультацій з молоддю, створення молодіжних консультативно-дорадчих органів при місцевих радах, підтримка молодіжних ініціатив та самоорганізації – все це сприятиме підвищенню суб'єктності молоді, формуванню у неї активної громадянської позиції [4].

Важливим компонентом інституційного забезпечення молодіжної політики в громадах є розвиток ідеологічно-просвітницької та консультативно-дорадчої діяльності. В умовах ціннісної дезорієнтації, деформації моральних орієнтирів частини сучасної молоді, місцева влада має взяти на себе функцію виховання у молодого покоління високих моральних якостей, прищеплення демократичних цінностей та громадянських компетенцій. Для цього необхідно активно залучати молодь до участі у суспільно корисних справах, волонтерській діяльності, реалізовувати проекти національно-патріотичного, духовно-морального спрямування. Співпраця з закладами освіти, культури, молодіжними центрами дозволить організувати на постійній основі проведення тематичних лекцій, дискусій, тренінгів, спрямованих на підвищення громадянської компетентності молоді. Надання молодим людям якісних інформаційних, консультаційних, психологічних послуг сприятиме їх адаптації до мінливих соціально-економічних реалій, допоможе у розв'язанні життєвих проблем та самореалізації [3].

Однією з найбільш гострих проблем реалізації молодіжної політики в громадах залишається недостатність фінансових ресурсів. Місцеві бюджети, особливо невеликих територіальних громад, зазвичай обмежені і не дозволяють повною мірою профінансувати навіть най-

більш пріоритетні молодіжні програми та заходи. Тому вкрай важливо запровадити в громадах практику формування цільових фондів підтримки молодіжних ініціатив, залучати альтернативні джерела фінансування – гранти, благодійні внески, спонсорську допомогу. Органи місцевого самоврядування мають активно співпрацювати з вітчизняними та міжнародними донорськими організаціями, поширювати інформацію про наявні можливості серед молодіжних громадських організацій та ініціативних груп [5].

На думку М.Ф. Димитрова: «При плануванні видатків на молодіжні програми доцільно застосовувати програмно-цільовий підхід, чітко визначати очікувані результати та індикатори їх досягнення. Раціональним є поєднання фінансування так званих «м'яких» та «твердих» проектів. «М'які» проекти передбачають реалізацію просвітницьких, інформаційних, культурних заходів, спрямованих на розвиток компетентностей молоді, підвищення її громадської активності. Натомість «тверді» проекти зосереджені на розбудові інфраструктури для молоді – створенні молодіжних центрів, спортивних та культурних об'єктів, облаштуванні публічних просторів тощо. Збалансоване інвестування у «людський капітал» та матеріальну базу молодіжної роботи дозволить досягти синергетичного ефекту, коли кожен з напрямів посилюватиме дію іншого» [4].

Таким чином, реалізація молодіжної політики в територіальних громадах потребує системного, комплексного підходу, що передбачає вдосконалення інституційних механізмів, активізацію співпраці влади та громадськості, запровадження інноваційних форм роботи з молоддю. Послідовна реалізація окреслених вище пріоритетів дозволить закласти міцний фундамент для сталого розвитку молодіжної сфери на місцевому рівні, перетворити молодь з об'єкта на повноцінного суб'єкта творення власного майбутнього та майбутнього своїх громад. Інвестиції у молодь сьогодні – це запорука процвітання та благополуччя України завтра [1].

Водночас, слід розуміти, що успішність молодіжної політики залежить не лише від

зусиль місцевої влади, але й від загальної соціально-економічної та політичної ситуації в державі. Затяжна економічна криза, високий рівень безробіття, низькі доходи населення суттєво звужують можливості для самореалізації та розвитку молоді. Відсутність чіткої загальнонаціональної стратегії та пріоритетів молодіжної політики, неузгодженість дій різних гілок та рівнів влади у цій сфері також негативно позначаються на ефективності молодіжної роботи в громадах [6].

Не менш серйозним викликом є наслідки російської збройної агресії проти України – окупація частини території, воєнні дії, вимушене переселення значної кількості молоді. Реалізація молодіжної політики в прифронтових та звільнених громадах ускладнюється руйнуванням інфраструктури, дефіцитом кадрів та ресурсів [8].

Попри всі труднощі та обмеження, робота з молоддю має залишатися серед пріоритетів діяльності органів місцевого самоврядування, саме молодь з її енергією, креативністю, інноваційним мисленням здатна стати драйвером післявоєнного відновлення та розвитку України. Тому вже сьогодні необхідно закладати інституційні та ресурсні основи для реалізації потенціалу молодого покоління, створювати умови для активної участі молоді в усіх сферах життя територіальних громад. Важливо відійти від застарілих патерналістських підходів, коли молодь розглядається виключно як пасивний реципієнт послуг та допомоги. Натомість необхідно всіляко підтримувати молодіжні ініціативи та самоорганізацію, стимулювати інноваційну активність молоді, залучати її до вирішення місцевих проблем [1].

Особливу увагу слід приділяти розвитку молодіжної інфраструктури – створенню сучасних молодіжних центрів, коворкінгів, бізнес-інкубаторів, які стануть платформою для комунікації, навчання та самореалізації молоді. Не менш важливо забезпечити доступність та якість освітніх, медичних, соціальних послуг для молодих людей, сприяти їх працевлаштуванню та професійному розвитку [4].

Реалізація цих завдань потребує не лише бюджетних ресурсів, але й ефективної співпраці місцевої влади з бізнесом,

зкладами освіти, громадськими організаціями. Саме розвиток міжсекторальних партнерств та синергія зусиль різних стейкхолдерів дозволять суттєво розширити можливості для роботи з молоддю в громадах. В цьому контексті важливо також активно вивчати та адаптовувати кращі зарубіжні практики та інновації у молодіжній сфері [2].

Підсумовуючи, зазначимо, що розвиток інституційного забезпечення молодіжної політики в територіальних громадах є комплексним та багатоаспектним процесом. Він передбачає вдосконалення нормативно-правової бази, організаційних механізмів, кадрового та ресурсного забезпечення роботи з молоддю на місцевому рівні. Не менш важливим є налагодження ефективної комунікації та співпраці між владою, молоддю та іншими зацікавленими сторонами, впровадження інноваційних форм та методів молодіжної роботи.

Послідовна реалізація окреслених вище пріоритетів дозволить органам місцевого самоврядування стати дієвим суб'єктом молодіжної політики, забезпечити комплексну підтримку молодого покоління в процесі його становлення та інтеграції в суспільне життя. Це, в свою чергу, сприятиме зміцненню людського капіталу територіальних громад, підвищенню їх конкурентоспроможності та сталому розвитку [3].

Водночас, слід розуміти, що ефективність інституційного забезпечення молодіжної політики залежить не лише від зусиль окремих органів чи посадових осіб, але й від загального рівня зрілості громадянського суспільства та демократичних інститутів в Україні. Лише за умови консолідації та активної участі всіх суспільних суб'єктів можливо досягти реального прогресу у створенні сприятливих умов для розвитку та самореалізації молоді [1].

Не менш важливим фактором є наявність політичної волі та стратегічного бачення на загальнодержавному рівні. Держава має виступати ключовим суб'єктом формування та реалізації молодіжної політики, забезпечувати її належну нормативно-правову, організаційну та фінансову підтримку. Зокрема, необхідно розробити та затвердити на законодавчому

рівні Національну молодіжну стратегію, яка визначить пріоритети та механізми державної політики у цій сфері на довгострокову перспективу [5].

На основі Національної стратегії мають бути розроблені та прийняті відповідні регіональні та місцеві програми розвитку молодіжної політики. Важливо забезпечити їх реалістичність, конкретність та вимірюваність, чітко визначити індикатори досягнення цілей та очікувані результати. При цьому програми повинні базуватися на ґрунтовному аналізі потреб та проблем молоді в кожній конкретній громаді, враховувати специфіку її соціально-демографічної структури та економічного профілю [1].

Суттєве значення має також наявність ефективної системи моніторингу та оцінки ефективності реалізації молодіжної політики на всіх рівнях. Регулярне відстеження динаміки ключових показників, проведення соціологічних досліджень та опитувань молоді дозволить оперативно виявляти проблемні зони та коригувати відповідні програми та заходи. Важливо, щоб результати моніторингу та оцінки були публічними та доступними для широкої громадськості, що посилюватиме підзвітність та прозорість діяльності органів влади у молодіжній сфері [2].

Ще одним пріоритетним напрямом інституційного розвитку молодіжної політики має стати активізація міжнародної співпраці та обміну кращими практиками. Україна вже має позитивний досвід участі у програмах Європейського Союзу, зокрема таких як Еразмус+ та Європейський корпус солідарності. Водночас, необхідно розширювати географію та формати міжнародного молодіжного співробітництва, долучатися до глобальних ініціатив ООН, Ради Європи, ОБСЄ у цій сфері [3].

Особливо актуальним це завдання є в умовах європейської інтеграції України. Підписання Угоди про асоціацію з ЄС відкрило нові можливості для конвергенції вітчизняної молодіжної політики з європейськими стандартами та підходами. Зокрема, важливо забезпечити імплементацію в українське законодавство та практику ключових принципів Європейської

хартії участі молоді в громадському житті на місцевому і регіональному рівні, Переглянутої Європейської хартії про участь молоді в місцевому та регіональному житті, Рекомендацій Ради Європи щодо доступу молоді з найменш забезпечених районів до соціальних прав тощо [4].

Розбудова ефективної системи інституційного забезпечення молодіжної політики в Україні потребує консолідації зусиль держави, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства та самої молоді. Лише за умов партнерської взаємодії та синергії всіх зацікавлених сторін можливо досягти сталого прогресу у створенні сприятливих умов для розвитку та самореалізації молодого покоління [2].

При цьому особливу увагу необхідно приділяти вдосконаленню нормативно-правової бази, зміцненню організаційної та кадрової спроможності профільних інституцій, запровадженню інноваційних форм та методів роботи з молоддю. Не менш важливим є розвиток молодіжної інфраструктури, покращення доступності та якості публічних послуг для молоді, підтримка її громадської активності та ініціативності.

Реалізація цих завдань потребує не лише політичної волі та цілеспрямованих управлінських зусиль, але й достатнього ресурсного забезпечення. Тому питання диверсифікації джерел фінансування молодіжної політики, залучення коштів місцевих бюджетів, бізнесу, міжнародних донорів має бути одним із ключових пріоритетів діяльності органів влади всіх рівнів [1].

Водночас, слід розуміти, що інституційний розвиток молодіжної сфери – це не одномоментний акт, а складний та тривалий процес. Він вимагає послідовності, наполегливості та стратегічного бачення, готовності вчитися на власних помилках та постійно вдосконалюватися. Лише за таких умов можливо досягти реального зміцнення суб'єктності української молоді, перетворити її з об'єкта державної опіки на активного учасника суспільно-політичного життя [2].

Відповіддю на ці виклики має стати подальша розбудова дієвої багаторівне-

вої системи інституційного забезпечення молодіжної політики. Її фундаментом на місцевому рівні повинні стати потужні та професійні молодіжні підрозділи в структурі органів місцевого самоврядування, розгалужена мережа молодіжних центрів та просторів, розвинуте громадянське суспільство. Не менш важливою є наявність чітких та зрозумілих правил гри, закріплених у відповідних нормативно-правових актах та стратегічних документах [1].

Особливу роль у цій системі мають відігравати регіональний та національний рівні, забезпечуючи стратегічне лідерство, координацію та підтримку зусиль громад. Держава повинна не лише визначити загальні пріоритети та стандарти молодіжної політики, але й гарантувати достатній рівень її фінансування з державного бюджету, впроваджувати дієві механізми стимулювання та заохочення органів місцевого самоврядування до інвестицій у розвиток молоді [2].

Звісно, побудова такої системи – це справа не одного року. Вона потребуватиме значних інтелектуальних, фінансових, організаційних зусиль з боку всіх зацікавлених сторін. Водночас, альтернативи цьому шляху немає, адже інвестиції у молодь – це завжди інвестиції у майбутнє. Від того, наскільки ефективними та послідовними будуть наші спільні кроки у цьому напрямі, залежить не лише доля сучасного молодого покоління українців, але й перспективи розбудови демократичної, заможної та процвітаючої України [4].

Інституціональне забезпечення молодіжної політики в Україні зазнає впливу низки чинників, які можна розділити на негативні та позитивні. До негативних відносяться наслідки повномасштабної збройної агресії РФ, що спричинили втрати людських та економічних ресурсів, руйнування інфраструктури. Ще одним негативним чинником є пострадянський спадок адміністративно-командної системи управління з властивою їй централізацією, жорстким контролем та низькою адаптивністю до змін. Водночас, реформа децентралізації та прискорення євроінтеграційних процесів чинять позитивний вплив, відкриваючи нові можливості для розвитку молодіжної сфери [5].

Зважаючи на зазначені виклики та проблеми, доцільним є запровадження модульного підходу для посилення інституціонального забезпечення молодіжної політики. Модульний підхід передбачає розробку автономних функціональних модулів, тобто типових «шаблонів» готових рішень для певних груп проблем [1].

Автономний функціональний модуль пропонуємо розглядати як структурний компонент або фрагмент системи інституціонального забезпечення формування й розвитку державної молодіжної політики, який може використовуватись окремо або в рамках ширшої системи для досягнення конкретних цілей. Особливостями модульного підходу є автономність та взаємозамінність модулів, їх уніфікація, швидкість розробки та імплементації, масштабованість і гнучка архітектура системи, спрощене управління змінами та вдосконалення [5]. Основними завданнями автономного функціонального модуля інституціонального забезпечення молодіжної політики є: аналіз інформації щодо проблеми, стратегічне планування, розробка програм і проєктів, моніторинг та оцінювання, залучення стейкхолдерів, комунікація та інформаційний обмін. Процес підготовки модулів доцільно здійснювати за такими групами: нормативно-правове і методичне забезпечення; стартові умови; планування реалізації молодіжної політики; технології залучення до партнерства; збільшення знань посадових осіб, що працюють з молоддю [4].

В умовах війни модулі інституціонального забезпечення молодіжної політики мають адаптуватися до конфліктної ситуації та фокусуватися на забезпеченні безпеки молоді, її навчанні, психологічній підтримці, залученні до волонтерської діяльності та відновлення. Після завершення війни молодь відіграватиме важливу роль у постконфліктній розбудові, тому необхідно передбачити відповідні механізми в рамках модульного підходу [3]. На основі проведеного дослідження пропонуємо концептуальну модель інституціонального забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики, яка включає такі системоутворюючі компоненти (Рис. 1).

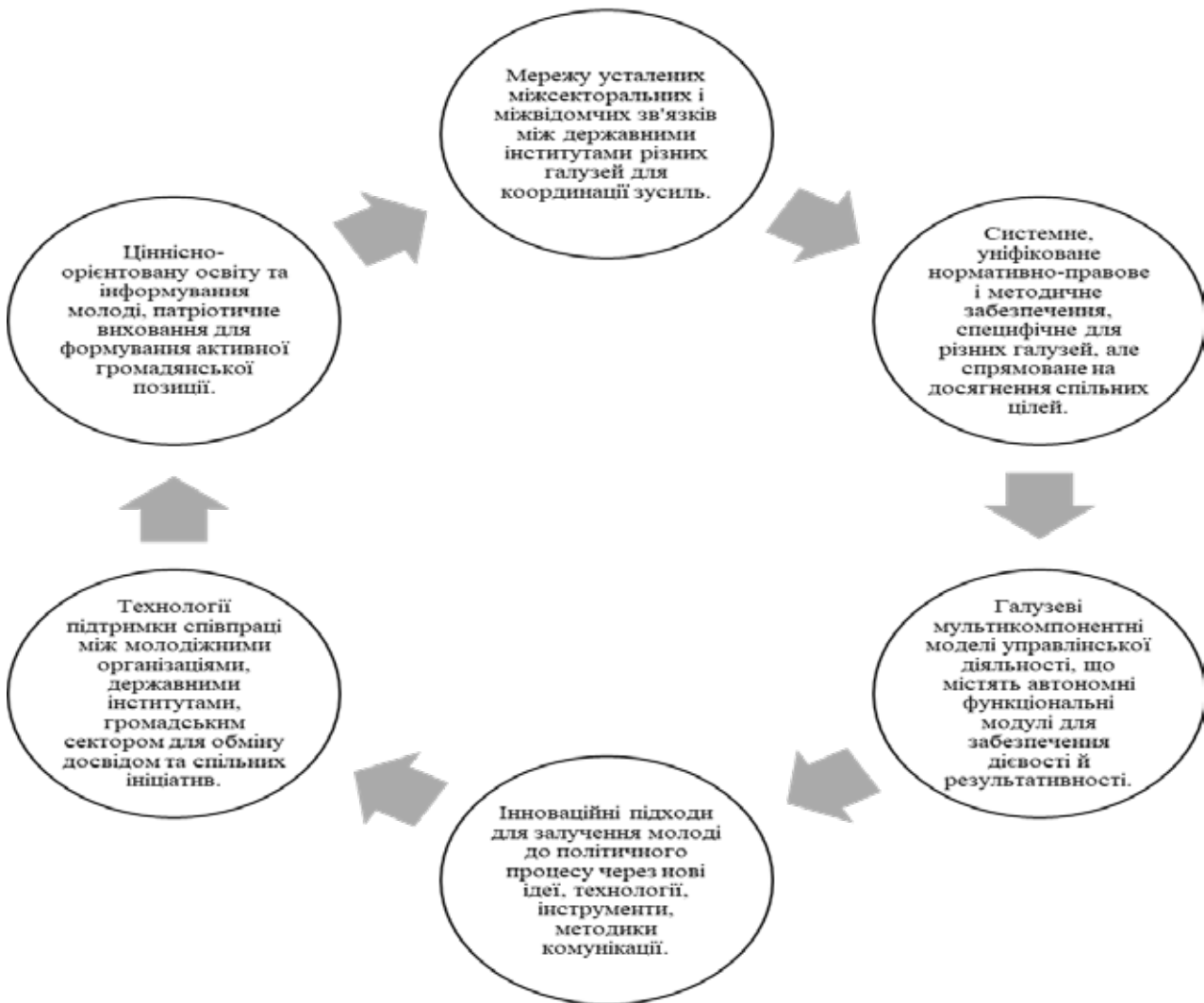

Рис. 1. Концептуальна модель інституціонального забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики

Джерело: складено автором

Запропонована концептуальна модель базується на правових, інтелектуальних, творчих, комунікативних, стратегічних аспектах формування та реалізації державної молодіжної політики, враховує потреби, цінності й інтереси молоді. Модель має дескриптивний характер і передбачає впровадження інноваційних, гнучких та адаптивних підходів для залучення молоді до суспільно-політичних процесів, що дозволить сформувати ефективне інституціональне забезпечення молодіжної політики [2].

Таким чином, посилення інституціонального забезпечення формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні потребує врахування низки чинників, пов'язаних як із зовнішніми викли-

ками, так і внутрішніми проблемами. Запровадження модульного підходу на основі розробки автономних функціональних модулів дозволить підвищити гнучкість, адаптивність та результативність інституціонального забезпечення молодіжної політики. Розроблена концептуальна модель презентує основні системоутворюючі компоненти інституціонального забезпечення та обґрунтовує доцільність їх включення в контекст сучасних реалій. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку організаційно-функціональної та інтегральної моделей інституціонального забезпечення молодіжної політики на місцевому рівні [1].

Висновки. Отже, інституціональне забезпечення формування та реалізації

державної молодіжної політики в Україні потребує подальшого вдосконалення на засадах комплексності, міжсекторальної взаємодії, інноваційності та відповідності кращим європейським практикам. Запропонована концептуальна модель, що передбачає запровадження модульного підходу, розбудову багаторівневої інституційної інфраструктури, розвиток нормативно-правової бази та кадрового потенціалу, використання новітніх механізмів залучення та підтримки молоді, має стати основою для консолідації зусиль держави та інститутів громадянського суспільства у створенні сприятливих умов для всебічної самореалізації молодого покоління українців як запоруки стійкого національного розвитку.

Список використаної літератури:

1. Біла Д. О. Визначення ролі молоді у суспільстві в умовах політичної невизначеності та особливості формування державної молодіжної політики. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2021. № 3. С. 4–70. <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/83/77>.
2. Бородин Є.І., Борисова Ю.В., Літвінова Н.М., Хохрякова І.В. Сучасний європейський досвід формування та реалізації молодіжної політики : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2008. 116 с.
3. Дерій, Ж. В. Капіталізація людського потенціалу: теорія, методологія, практика : монографія. Чернігів : ЧНТУ, 2016. 300 с.
4. Димитров М.Ф. Пріоритетні напрями молодіжної політики у діяльності державних місцевих структур та громадських організацій. Проблеми освіти: наук. метод. зб. К., 2016. Вип. 44. С. 63–66.
5. Донченко Т. Основні моделі державної молодіжної політики: закордонний та вітчизняний досвід : зб. наук. пр. Львів : ЛРІДУ НАДУ. № 18/19, 2019. С. 126–133.
6. Донченко Т.О. Формування державної молодіжної політики в Україні: історико-правовий аспект. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації. Тернопіль : ТОВ «Тернограф», 2017. 100 с.
7. Стукан Т. Молодіжна політика: суть, основні принципи та стан реалізації в Україні. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. Випуск № 4. 2020. С. 125–131.
8. Стукан Т.М. Особливості зайнятості молоді в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». Випуск № 7(39)/2020. С. 77–85. URL : <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-7-6181>.

Mishchenko M. Mechanisms for the formation and implementation of youth policy in Ukraine: an institutional approach

The article addresses the issue of institutional support for the formation and implementation of state youth policy in Ukraine. It investigates the features and priorities of youth policy implementation in territorial communities, particularly during the decentralization of power. The factors influencing the development of institutional support for the formation and implementation of state youth policy are analyzed, with special attention given to global challenges and internal problems, including the full-scale armed aggression by the Russian Federation. Gaps in the theoretical, ideological, and practical support of youth policy, which have become evident in the new realities, are identified.

The expediency of introducing a modular approach to strengthen institutional support for youth policy is substantiated. The modular approach involves the development of autonomous functional modules, which will enhance the flexibility and adaptability of managerial decisions. The main tasks of autonomous functional modules include problem analysis, strategic planning, program and project development, monitoring and evaluation, stakeholder engagement, communication, and information exchange.

The model is descriptive in nature and involves the implementation of innovative, flexible, and adaptive approaches to engaging youth in socio-political processes, which will help form effective institutional support for youth policy. Strengthening institutional support for the formation and implementation of state youth policy in Ukraine requires consideration of various factors associated with both external challenges and internal problems. The implementation of a modular approach, based on the development of autonomous functional

modules, will enhance the flexibility, adaptability, and effectiveness of institutional support for youth policy.

Further research should focus on the development of organizational-functional and integrated models of institutional support for youth policy at the local level. Institutional support for the formation and implementation of state youth policy in Ukraine requires further improvement based on complexity, cross-sectoral interaction, innovation, and adherence to best European practices. The proposed conceptual model, which includes the introduction of a modular approach, the development of a multi-level institutional infrastructure, the development of the regulatory framework and human resources, and the use of new mechanisms for youth engagement and support, should serve as the foundation for consolidating the efforts of the state and civil society institutions in creating favorable conditions for the comprehensive self-realization of the young generation of Ukrainians as a guarantee of sustainable national development.

Key words: *institutional support, State youth policy, modular approach, territorial community, autonomous functional module.*